

Innst. S. nr. 69

(2004-2005)

Innstilling til Stortinget fra kommunalkomiteen

Dokument nr. 8:92 (2003-2004)

Innstilling fra kommunalkomiteen om forslag fra stortingsrepresentantene Heikki Holmås, Lars Rise, Signe Øye, Trine Skei Grande og Magnhild Meltveit Kleppa om vietnamesiske båtflyktninger bosatt på Filippinene, med nære slektninger i Norge

Til Stortinget

SAMMENDRAG

I dokumentet fremmes følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen vurdere å utvide kvoten med inntil 87 overføringsflyktninger for å ta imot de vietnamesiske båtflyktningene på Filippinene med nære slektninger i Norge."

I 1979 var Norge et av signaturlandene i Genèvekonferansen for å bosette vietnamesiske båtflyktninger etter Vietnamkrigen.

I underkant av 2 000 vietnamesere fra den tidligere gruppen av flyktninger holder fortsatt til på Filippinene. Disse anses ikke å ha krav på asyl etter internasjonale regler. De fleste regnes å være statsløse, men norske myndigheter har fram til i dag antatt at de likevel ville blitt akseptert som vietnamesere ved retur til hjemlandet. Men til tross for intervensjoner, har Vietnam ikke villet gå med på at de som nå er igjen på Filippinene returnerer. 87 av disse har familie i Norge, men ikke så nær familie at de kommer inn under regelverket for familiegjenforening.

Forslagsstillerne viser til at det vil være naturlig at Norge, som et av signaturlandene og tidligere bidragsyter i den avtalen som i sin tid ble utformet, tar sin del av ansvaret for de gjenværende personene på Filippinene. De 87 personene har alle familier i Norge, og vil sannsynligvis raskt bli inkludert i det norske samfunn.

Det er viktig at en eventuell inkludering av denne gruppen i kvoten for overføringsflyktninger ikke går på

bekostning av eksisterende kvote, men kommer som en følge av en økning i kvoten.

KOMITEENS MERKNADER

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sigvald Oppebøen Hansen, Reidar Sandal, Karl Eirik Schjøtt-Pedersen og Signe Øye, fra Høyre, Peter Skovholt Gitmark, Hans Kristian Hogsnes og Kari Lise Holmberg, fra Fremskrittspartiet, Torbjørn Andersen og Per Sandberg, fra Sosialistisk Venstreparti, Karin Andersen og Heikki Holmås, fra Kristelig Folkeparti, Anita Apelthun Sæle og Ivar Østberg, og fra Senterpartiet, lederen Magnhild Meltveit Kleppa, viser til at forslagsstillerne har bedt Regjeringen om å vurdere å utvide flyktningkvoten med inntil 87 overføringsflyktninger for å kunne ta imot de vietnamesiske båtflyktningene på Filippinene med nære slektninger i Norge.

Komiteen har merket seg at Regjeringen mener det ikke vil være riktig å ta imot de vietnamesiske båtflyktningene til Norge da Regjeringen mener de gjenværende vietnameserne ikke har behov for beskyttelse eller gjenbosetting i tredje land. Komiteen er kjent med at den rettslige statusen for vietnameserne på Filippinene i dag er fastsatt i et vedtak fattet av filippinske immigrasjonsmyndigheter i 1996.

Komiteens flertall, medlemmene fra Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, viser til at det på Filippinene i 2003 ble fremmet et lovforslag angående bosettingstillatelse og eventuelt statsborgerskap for denne gruppen, men at dette lovforslaget ikke ble behandlet av Senatet og dermed ikke lenger ligger til behandling.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Høyre er kjent med at det på Filippinene i 2003 ble fremmet et lovforslag angående bosettingstillatelse og eventuelt statsborgerskap for denne gruppen, og at dette lovforslaget fortsatt ligger til behandling i Senatet, jf. brev fra statsråden i Kommunal- og regionaldepartementet (vedlagt), datert 18. oktober 2004. Videre viser disse medlemmer til at Regjeringen mener vietnameserne på Filippinene har mulighet for å vende tilbake til Vietnam uten å risikere noen form for forfølgelse.

Disse medlemmer slutter seg til denne vurderingen.

Komiteen er kjent med at UNHCR mener dette er personer som ikke faller inn under Flyktningkonvensjonen og ikke vurderes å ha behov for beskyttelse i tredje land.

Komiteens flertall, medlemmene fra Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, har likevel merket seg at UNHCR mener det ville være "en sterk humanitær gest" å ta imot vietnameserne på Filippinene.

Komiteen viser til at forslagsstillerne påpeker at Norge i 1979 var et av signaturlandene i Genève-konferansen for å bosette vietnamesiske båtflyktninger etter Vietnamkrigen, og at Norge spilte en aktiv rolle i denne prosessen.

Komiteens flertall, medlemmene fra Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, mener at Norge bør ta sin del av ansvaret for de gjenværende personene på Filippinene, slik land som Australia, USA og Storbritannia og andre land har gjort eller er i ferd med å beslutte.

Komiteen viser til kommunal- og regionalminister Erna Solbergs brev til komiteen av 18. oktober 2004. Komiteen har merket seg statsrådets påpeking av muligheten for å utarbeide en særlov for denne gruppen spesielt.

Komiteens flertall, medlemmene fra Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, slutter seg til statsrådets forslag om at den beste måten å innvilge arbeids- og oppholdstillatelse til gruppen på er ved å vedta en særlov. Flertallet ber Regjeringen fremme forslag om slik særlov for Stortinget innen utgangen av april 2005, slik at Stortinget kan behandle loven i løpet av vårsesjonen. Særloven må tydeliggjøre at det er snakk om en engangshendelse på bakgrunn av en helt ekstraordinær situasjon. Flertallet ønsker å bidra til å avslutte saken til de vietnamesiske båtflyktningene som nå bor på Filippinene, og fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen innen utgangen av april 2005 fremme forslag til en tidsbegrenset særlov som kan gi hjemmel til opphold i Norge for gruppen av vietnamesiske båtflyktninger på Filippinene med nære slektninger i Norge."

Flertallet mener en særlov må gi kommuner og vietnameserne rettigheter og plikter som om gruppen fikk arbeids- og oppholdstillatelse på humanitært grunnlag. En slik særlov må også fastslå prinsipper for hvem som skal få komme og at UDI skal være innvilgende myndighet for tillatelsene.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Høyre vil ikke gå inn for en slik særlov for de 87 vietnamesiske båtflyktningene. Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

"Dokument nr. 8:92 (2003-2004) - forslag fra stortingsrepresentantene Heikki Holmås, Lars Rise, Signe Øye, Trine Skei Grande og Magnhild Meltveit Kleppa om vietnamesiske båtflyktninger bosatt på Filippinene, med nære slektninger i Norge - bifalles ikke."

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti, vil understreke viktigheten av at de gjeldende prinsippene for norsk innvandringspolitikk skal stå fast. Flertallet mener derfor at hovedlinjene i norsk asyl- og innvandringspolitikk fortsatt skal følges.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet vil påpeke at prinsippene for norsk innvandringspolitikk er i endring, og vil måtte endre seg i takt med migrasjon og andre lands politikk på området. Det vil bli særdeles viktig at Norge ikke har en mer liberal innvandringspolitikk enn EU i fremtiden. Disse medlemmer finner det derfor ikke riktig å slå fast at hovedlinjene i norsk innvandringspolitikk skal ligge fast.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet mener norsk flyktningpolitikk er for streng fordi Norge i flere tilfeller ikke følger UNHCRs anbefalinger.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet viser til at forslagsstillerne ønsket vurdert kvoten for overføringsflyktninger utvidet fra 750 for å ta imot gruppen av vietnamesere.

Komiteens flertall, medlemmene fra Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet viser til at kvoten nå er øket til 1 000 overføringsflyktninger. Flertallet forutsetter at de vietnamesiske båtflyktningene på Filippinene tas innenfor denne rammen.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti viser til egne forslag i Sosialistisk

Venstrepartis alternative budsjett for 2005 der det foreslås å øke antallet overføringsflyktninger til 1 500.

FORSLAG FRA MINDRETALL

Forslag fra Arbeiderpartiet og Høyre:

Dokument nr. 8:92 (2003-2004) - forslag fra stortingsrepresentantene Heikki Holmås, Lars Rise, Signe Øye, Trine Skei Grande og Magnhild Meltveit Kleppa om vietnamesiske båtflyktninger bosatt på Filippinene, med nære slektninger i Norge - bifalles ikke.

KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen har ellers ingen merknader, viser til dokumentet og rå Stortinget til å gjøre slikt

vedtak:

Stortinget ber Regjeringen innen utgangen av april 2005 fremme forslag til en tidsbegrenset særlov som kan gi hjemmel til opphold i Norge for gruppen av vietnamesiske båtflyktninger på Filippinene med nære slektninger i Norge.

Oslo, kommunalkomiteen, den 2. desember 2004

Magnhild Meltveit Kleppa
leder

Kari Lise Holmberg
ordfører

Vedlegg

Brev fra Kommunal- og regionaldepartementet v/statsråden til kommunalkomiteen, datert 18. oktober 2004

Vurdering av Dokument nr. 8:92 (2003-2004)

Jeg viser til brev av 1. juli 2004 fra leder for kommunalkomiteen, Magnhild Meltveit Kleppa. I brevet ber komiteen om en vurdering av følgende private forslag fra representantene Heikki Holmas, Lars Rise, Signe Øye, Trine Skei Grande og Magnhild Meltveit Kleppa: "Stortinget ber Regjeringen vurdere å utvide kvoten med inntil 87 overføringsflyktninger for å ta imot de vietnamesiske båtflyktningene på Filippinene."

Regjeringen har foretatt en vurdering av forslaget og kommet til at Norge ikke bør ta i mot gjenværende vietnamesere på Filippinene for bosetting, da det er andre grupper som har behov for beskyttelse innenfor kvoten av overføringsflyktninger. Det er flere forhold som ligger til grunn for denne konklusjonen:

- De gjenværende vietnameserne har ikke behov for beskyttelse eller gjenbosetting i tredje land. Både ambassaden i Manila og UNHCR har bekreftet at dette er personer som ikke faller inn under Flyktningkonvensjonen og ikke vurderes å ha behov for beskyttelse i et tredje land. Norges kvote bør som tidligere være forbeholdt personer med behov for beskyttelse, i hovedsak personer som tas ut i samarbeid med UNHCR. Bruk av kvoten til andre formål vil være et svært uheldig signal til det internasjonale samfunnet og ikke minst til personer som trenger beskyttelse.
- Vietnamesere på Filippinene har nå mulighet til å vende tilbake til Vietnam uten å risikere noen form for forfølgelse. Dette er ansett som den fortrukne løsningen for personer som ikke lenger har behov for beskyttelse. I tillegg vil jeg understreke at ethvert land er forpliktet til å la egne borgere returnere. Beskrivelsen i dok. 8-forslaget er på dette punktet ikke riktig.
- Når det gjelder rettslig status for vietnameserne på Filippinene i dag, så er den fastsatt i et vedtak fattet av filippinske immigrasjonsmyndigheter i 1996, der alle har fått en bekreftelse på at de er registrert i landet som "Remaining Vietnamese Nationals" (RVNs). Dette skulle gi dem rett til opphold, utdanning, arbeid, næringsrettet virksomhet og lignende. Det skulle gi dem tilgang til de samme offentlige tjenester som filippinere. Jeg har ingen indikasjoner på at disse forpliktelsene ikke blir oppfylt.
- Når det gjelder sikring av gruppens rettigheter på lengre sikt, så ble det 30. juli 2003 fremmet et lovforslag om å gi de som hadde søkt asyl før 30. juni 1996 bosettingstillatelse og mulighet til senere å søke filippinsk statsborgerskap. Forslaget ble støt-

tet av UNHCR. Lovforslaget ble vedtatt av Kongressen i juli 2003 og oversendt Senatet, der det fortsatt ligger til behandling. Utsettelsen kan skyldes flere forhold, men lovforslaget viser at filippinske myndigheter aksepterer at gruppen kan bli værende der i framtida og bli inkludert i det filippinske samfunnet.

- Det er andre personer som lever i eksil under tilsvarende eller vanskeligere forhold enn vietnameserne på Filippinene. Blant disse er det også personer med slekt i Norge. Et vedtak om å ta imot vietnameserne på Filippinene vil kunne ha en presdensvirkning for andre grupper. Det vil være vanskelig å forklare andre flyktninger i Norge hvorfor de ikke kan få sine slektninger hit på tilsvarende måte.

Jeg ser ingen grunn til å endre vår innvandringspolitikk, selv om andre land gir opphold til personer i denne gruppen. USA har som kjent en helt annen immigrasjonspolitikken enn Norge og bruker den i langt større grad politisk enn Norge gjør. Jeg ønsker ikke å skape usikkerhet om hovedlinjene i norsk asyl- og innvandringspolitikk. Å gi opphold til vietnameserne på Filippinene vil bryte med vår tidligere praksis om å gi beskyttelse til de som trenger det mest, og det vil bryte med prinsippet om likebehandling av personer som ønsker opphold i Norge.

Dersom Stortinget skulle være av en annen oppfatning og likevel vedtar å ta imot denne gruppen for bosetting i Norge, ber regjeringen om å få komme tilbake til Stortinget med forslag om en særlov.

Som det framgår av punktene over, er denne situasjonen svært spesiell, og det vil ha uheldige konsekvenser å gi vietnameserne innreisestillatelse som overføringsflyktninger etter utlendingsloven § 22. Loven åpner riktignok for at både flyktninger og personer som ikke antas å være flyktninger, kan tas ut på denne måten, men det har tidligere ikke vært praksis. Etter min vurdering skal dette kun brukes i akutte nødsituasjoner, og ikke for å gi innreise til personer som ikke fyller de ordinære kravene til å søke eller få opphold i Norge, verken som asylsøkere, familiegjenfrente eller arbeidsspesialister.

En særlov som gir opphold kun til denne gruppen vil tydeliggjøre at det er en engangs-hendelse på bakgrunn av en helt ekstraordinær situasjon. Det vil kunne forhindre en smitteeffekt i form av press fra andre grupper som ønsker slektninger til Norge, og det vil tydeliggjøre at gjeldende prinsipper for norsk innvandringspolitikk fortsatt står fast.